

gere gælder, at de har bevaret en nær tilknytning til Danmark, bl.a. gennem erhvervsmæssig virksomhed, ved at opretholde helårs- eller fritidsbolig i Danmark eller ved at betale skatter til Danmark. Hertil kommer, at behovet for at kunne opretholde sine borgerlige rettigheder – herunder retten til at stemme ved folketingsvalg – bør imødekommes gennem en tidssvarende lovgivning, der er afpasset efter samtidens forhold, herunder den øgede mobilitet, it-teknologi m.v., der gør det helt naturligt, at danskere i kortere eller længere perioder tager midlertidigt ophold i udlandet.

Der er derfor behov for en lempelse af den hidtidige, meget restriktive fortolkning af grundlovens § 29.

Der har da også i de senere år været en bred og en voksende politisk interesse for at omdefinere kravet om fast ophold i riget. Så sent som i regeringsgrundlaget fra 2001 for den nuværende regering fastslås således:

»Regeringen ønsker at ændre lovgivningen, så det ikke er ansættelsesforholdene, men i stedet den reelle tilknytning til Danmark, der er afgørende for, om personer opnår stemmeret. Alle personer, der for en periode på 12 år arbejder i udlandet, men som har tænkt sig at vende tilbage til Danmark, skal have mulighed for at opretholde stemmeretten i den periode, vedkommende måtte opholde sig i udlandet. På den måde undgås unødige bureaukratiske komplikationer i forbindelse med ansøgningen om opretholdelse af stemmeret.«

DF finder, at lovforslaget om en 2-års-regel er helt utilstrækkeligt. Efter det oplyste vil kun ca. 1.000 danske statsborgere være omfattet af lempelsen.

Betænkning nr. 1432/2003 (Valgret under udlandsophold), der ligger til grund for lovforslaget, dokumenterer efter mindretallets opfattelse ikke, at en 2-års-regel er den mindst restriktive fortolkning, der er mulig inden for grundlovens rammer.

For det første fremgår det, at et mindretal på 2 af udvalgets 6 medlemmer har fundet, at meget taler for, at en 12-års-regel kan gennemføres inden for grundlovens rammer. Disse udvalgsmedlemmer har lagt vægt på, at en sådan ordning ville svare til den praksis, som konsekvent og i en lang periode fra 1980 til 2003 har været

fulgt af Valgretsævnet, og at der på denne baggrund måtte kræves meget sikre holdepunkter for at fastslå, at en sådan praksis ikke kan lovfæstes. For det andet foretager udvalgets flertal ikke nogen egentlig juridisk fortolkning og herunder ingen formålsfortolkning, men henviser alene til en »naturlig sproglig forståelse« af ordene. Hertil må bemærkes, at ordene »fast bopæl i riget« er skrevet i en tidsperiode, hvor den internationalisering og mobilitet, vi kender i dag, ikke kunne forudses, og derfor ikke har haft indflydelse på ordvalget. En fortolkning, der udelukkende bygger på ordenes sproglige indhold, er derfor ikke særlig vejledende i forbindelse med det problem, der er påvist.

DF peger på, at flere eksperter, der ikke var medlemmer af udvalget, bl.a. professor, dr. jur. Hjalte Rasmussen og kontorchef, lic. jur. Peter Vestergaard, har givet udtryk for, at begrænsning i adgangen til at afgive stemme ved et folketingsvalg er i strid med de i EU gældende principper om retten til fri bevægelighed, fri etableringsret m.v.

DF gør endvidere opmærksomheden på de synspunkter, der er formuleret af professor, dr. jur. Peter Germer i et notat til Folketingets Kommunaludvalg af 6. september 2001. (Bilag 43 til beslutningsforslag nr. B 144, folketingsåret 2000-01). Heri citeres fra Germers »Statsforfatningsret«, 3. udgave, 2001, kapitel 3:

»Udtrykket fast bopæl i riget omfatter bopæl i alle dele af riget, herunder Færøerne og Grønland. Nogen nærmere præcisering af, hvad der skal forstås ved »fast bopæl«, findes ikke i grundloven. Folketingsvalglovens § 2 har udvidet bopælsbegrebet i betragtelig grad. Disse udvidelser må i dag anses for dækket af forfatningsretlig sædvane. Hvis samfundsudviklingen tilsiger det, må lovgivningsmagten kunne udvide bopælsbegrebet yderligere, men administrative myndigheder og domstolene kan ikke gå ud over lovgivningens grænser i deres fortolkning af bopælsbegrebet.«

I notatet til Kommunaludvalget skriver Germer herom:

»Hvis lovgivningsmagten finder, at udlandsdanskere – på grund af samfundsudviklingen og den tekniske udvikling – i otte år efter fraflytning må anses for at have bevaret en tilknytning til Danmark, der kan sidestilles med fast bopæl i riget, vil jeg mene, at der kan argumenteres for,